

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

Sajtónkért!

Régi jelszó, amely mindig új marad. A haladó élet pillanatra sem enged megállást a törekvésben, hogy a sajtó ereje minél teljesebben érvényesüljön a mindenfelől ható tényezők összeműködésében. A cél az lenne, hogy vezető helyre jusson közöttük és irányító hatalmával szabályozhassa valamenyinek érvényesülését.

Soha meg nem szünő küzdelemben élünk, amelynek legmagasabb vezető gondolata, hogy abban felül kell maradnunk. Főöslegesen ismételt hangoztatni, mekkora rész esik itt a sajtóra és talán már az unalomig magyaráztuk, hogy éppen e résznek mekkora a jelentősége. A fölvilágosításnak ezen a területén már számtalanszor végigmentünk és biztosra vehetjük, hogy ma nincs széles e hazában egyetlen öntudatosan gondolkozó ember, aki tisztában ne volna a nyomtatott betű hatalmával. Arról van szó, hogy ebből minél több jusson nekünk.

Immár nyolcadik alkalommal rendezti a Katolikus Sajtóegyesület szerte az országban sajtóvasárnapjait és a mi egyházmegyénk területén ebben az évben most, ma kerül rá a sor. Ismét egy élénk figyelemre méltó, mely a mozgalom támogatására hív fel valamennyiünket és amely módot ad mindnyájunknak, hogy esztendőnkint egyszer jobban elmélyedhessünk a kérdés fölött való gondolkodásban. A sajtó szolgálata egyenesen megköveteli, hogy időről-időre az érdeklődés középpontjába kerüljön. A közönségen áll, hogy a sajtó munkása az esztendő minden napján megoldhassa feladatát.

Dr. Várady L. Árpád kalocsai érsek elüljár. Tegnap levélben értesítette a Katolikus Sajtóegyesületet, hogy az egyesület nemes céljainak előmozdítására 10,000 koronát utalványozott.

Merénylet Konstantin király ellen.

Bern, szept. 29. A *Matin* jelent: Konstantin király ellen, aki Zürich mellett egy kastélyban tartózkodik, egy eddig ismeretlen egyén merényletet akart elkövetni. Konstantin királyt a végzetes merénylettől a trónörökös mentette meg, aki a kezében levő vastag bottal védelmezte meg a királyt.

A See Adler nevű hajó elsüllyedése.

Lugano, szept. 29. A See Adler nevű német zsákmányoló hajó állítólag egy brazilai hajóval került össze. A két hajó összeütközése a See Adlerre végzetet jelentett, mert a küzdelem folyamán elsüllyedt.

Buvárhajóink újabb sikere.

Bern, szept. 29. Wolff-ügynökség jelent: Buvárhajóink legutóbb újabb 22 ezer bruttó tonna hajóteret süllyesztettek el.

Az oroszok nagy eseményeket várnak a harctereken

Pétervár, szept. 29. A pétervári demokrata kongresszuson Kerenszki kijelentette, hogy a harctereken nagy események várhatók. Ugyancsak ezen a kongresszuson az orosz hadügyminiszter elmondta, hogy Németország Oroszország gyöngeségére való tekintettel külön békeajánlatot nyújtott be Angliának és Franciaországnak Oroszország kárára. Azonban a külön békeajánlatot úgy Anglia, mint Franciaország a legnagyobb felháborodással visszautasította. Megállapította továbbá, hogy az elmúlt küzdelmekben a hadsereg és a flotta nem volt áthatva a győzelemtől. Kornilov lázadása óta a hadsereg tisztikarában és a legénység között a harci hangulat rosszabbodott.

Amerikában letartóztatják a németeket.

New York, szept. 29. New-Yorkban a németek és németbarátok letartóztatása tegnap kezdődött meg és ma is folyik. A letartóztatottakat valószínűleg internálni fogják. Legnagyobb részük munició- és hajómunkás. Letartóztatásukat azért rendelték el, mert egy állítólagos nagyobb szabású összeesküvéstől tartottak.

Peru ultimátumot küldött Németországnak.

London, szept. 29. Peru ultimátumot küldött Németországnak egy perui hajó elsüllyesztése miatt. Peru az ultimátumban egy hétre szabja meg a válaszadás idejét.

Külügyminiszter Budapesten

Budapest, szept. 29. A külügyminiszter a jövő héten Budapestre érkezik.

Supilo meghalt.

Lugano, szept. 29. Olasz lapok jelentik Londonból: Supilo jagoszlav agitátor, aki Olaszország szolgálatában állott, agybjában meghalt.

Alusznak a szabadkai katolikusok.

Vártuk a tegnapi nagy napot. Nehezen vártuk, mert sejtettük a valót. Gondoltuk ugyanis, hogy senkisémmel mer felszólalni a katolikus autonómia érdekében, de mégis reméltünk. Reméltük, hogy ebben a nagy katolikus városban csak akad egy bátor férfiú, aki a katolikusoknak oly régen vitatott joga mellett egy szót szól. Csak egy picurka szót... De nem volt senki: se egyházi, se világi. Az autonómiához való ősi jogot és a papi illetmények rendezésének a sürgősségét nem mutatta ki senki, a közgyűlés nem merte határozattal kimondani, hogy üdvözli Sopronmegye átiratát és hogy hasonló felirattal keresi meg az országos törvényhozást.

Pedig ezt még eddig Magyarország minden törvényhatóságában, melyben ezt az átiratot tárgyalták, megtették. Csak Szabadkán nem. Óriási erkölcsi súlya volna és lesz is annak, ha az ország összes törvényhatóságai (a szabadkai most már nem) támogatja ezt a föliratot.

Csak azok igyekeznek győngíteni ennek a mozgalomnak a sikerét, akik azzal nem rokonszenveznek.

Elfogadta tehát a közgyűlés egyhanguan a városi tanács javaslatát, mely „annak előrebocsátása mellett, hogy a kath. autonómia sürgős megvalósítását elodázhatalanul fontos dolognak tartja, mégis — tekintettel arra, hogy a kormány ennek a megvalósítására a kellő lépéseket már megtette — azt indítványozza, — hogy helyezték az átiratot irattárba.

Egyetlen léleknek sem volt ehhez egy szava sem. Ne is legyen! Eljünk eltemetve!

A „Délvidék“ már fél ket-
tőkor kapható az utcán.

A miniszter és a szabadkai óvónők.

— A megszavazott segélyt megvonják tőlük. —

Ismeretes az augusztusi városi közgyűlésnek az a határozata, mely beszerzési segélyt szavaz meg a városi házipénztár terhére az óvónőknek és alkalmazottaknak is, akik nem számíthatók a szorosán vett közigazgatási tisztviselők és alkalmazottak közé. Emerek ugyanis már megkapták a ruhasegélyt.

A közgyűlés határozata fölment jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, aki most vissza is küldötte a határozatot, de azt csak bizonyos módosítással hagyja jóvá. Ezt a módosítást a legközelebbi jövő szerdai tanácsülésen tárgyalják meg a városi határozat. Legérdekesebb módosítása a belügyminiszternek az, hogy nem fogadja el, illetve nem hagyja jóvá a városnak azt a liberális javaslatát, hogy a városi óvónőknek magasabb összegű segélyt állapítottak meg, mint amekkora az állami óvónőknek jár.

Ezt a 2600 koronányi összeget törölte a miniszter, nehogy valamilyen sérelem essék az állami óvónőkön. Elvette tehát a miniszter, amit a város odaadott volna. Ez sem mindennap esik meg, hogy Szabadka bőkezűbb, mint a miniszter!

A butorozott szobák uzsorásai.

Szabadkán a háboru alatt óriási a kereslet a butorozott szobák után. Már háboru előtt is nagy lakáshiány uralkodott a városban, a háboru alatt pedig valóságos irtó hadjáratot kell rendezni, míg egy butorozott szobát lehet szerezni. A nagyszámu katonaság minden helyet lefoglal.

A butorozott szobák után megindult nagy kereslet természetes következménye volt, hogy a háziurak, illetve a bérlők állandóan emelték a butorozott szobák árát. A korlátlan áremelkedés ma már a legnagyobb elkeseredést váltja ki.

Noha a minisztériumban foglalkoznak már a butorozott szobák árának maximálásával, szükséges, hogy a városi tanács is megtegye a lépéseket, hogy legalább november elsejére maximálva legyenek a butorozott szobák árai. A városi tanács közbelépése annál is inkább szükséges, mert a minisztériumban ugy sem hozhatnak oly tökéletes ármaximálást, hogy az teljesen igazságos legyen. Mert nem közömbös dolog, milyen ára lesz egy beltéri, vagy egy külsőbb területen levő butorozott szobának.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlégségek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpadiás nélküli fogak. Foghuzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon Interurban 561.

Szabadkai nagygazdákat keres a katonaság.

Ugy látszik, a honvédelmi miniszter tudja, hogy hova kell fordulni, ha nagygazdákat keres. Ezért küldött ma felhívást Szabadkára.

A romániai katonai kormányzó-ság ugyanis tervbe vette, hogy Romániában az elhagyott földeket mind megművelteti. Ezért mielőbb néhány olyan gyakorló gazdára volna szüksége a honvédelmi minisztériumnak, akik 500 hektáron felüli gazdaság kezelésére képes-

séggel bírnak. Ez az 500 ha körülbelül 600 lánca.

A vállalkozók fizetésére nézve még nem történt ugyan döntés, de az meg fog felelni a gazdatisztek szokásos javadalmazásának.

Nem igen hisszük azonban, hogy Szabadkáról akadjon pályázó, mert itt most mindenre nagy szükség van. Aki jelentkezni akar, azt megteheti a polgármesteri hivatalban.

Összeégett egy kis gyerek.

Tegnap ejtették meg a hivatalos boncolását a kis Szárics Lukács Mária, aki a napokban Ludas-pusztán, szülei házában összeégett.

Az esetről tudósítónk a következőkben számol be:

Huszonnegyedikén — hétfőn — mialatt a kis Szárics lány szülei munkában voltak távol a háztól, a 6 éves kis lány gyufával játszadozott. Szórakozásának szerencsétlen vége lett, mert a kis lány kezében a gyufa meggyulladt és hamarosan lángot fogott ruhája is. A közelben senki sem volt úgy, hogy a lángbaboruit kis le-

ány nélkül, hogy segítség érkezett volna összeégett. Oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy az eset története után csak három napig élt.

Ezen idő alatt sebeit *Rabstein* Mátás dr. kezelte. Huszonhetedikén azonban a kis leány meghalt. A boncolást tegnap ejtették meg. A vizsgálóbíró-ság részéről a boncoláson megjelent *Costan* Miklós dr. vizsgálóbíró. Az orvosi teendőt *Bartha* Antal dr. városi főorvos és *Váli* Dezső dr. törvényszéki főorvos látták el. Megállapították, hogy a kisleány égési sebeiben halt meg.

Mit termelünk Szabadkán?

Komor Géza — Biró Károly — Baloghy Ernő nézetei.

(Saját tudósításunk.) Életrevaló indítvány hangzott el a tegnapi városi közgyűlésen Komor Géza kereskedő részéről. Indítványa oly nagyfontosságu, hogy arra vissza kell térnünk a közéletmezés ellátása érdekében. Mivel nem tudjuk, meddig tart a háboru — mondotta Komor Géza — es tekintettel arra, hogy mi itt a Bácskában főleg gabona- és kukoricatermelésre vagyunk berendezkedve, nem lehetne e módot találni arra, hogy a városi földek egy részének a bérbeadásánál oly kikötést tegyünk, hogy azon a földön pl. *burgonyát, babot, borsót és lencsét termeljenek*. Ő ugyanis — Komor — azt tapasztalta, hogy más városok részére például borsót nagy mennyiségben utalnak ki vetőmag céljaira. Szabadka is bizonyára kapna vetőmagot, ha kérne; ha pedig itt nem természetnek ilyesmit, akkor nem is fogunk kapni az ország más vidékeiről.

Erre az életrevaló indítványra Biró Károly dr. polgármester azonnal vátszolt is. Nehezen tartja megvalósíthatónak, hogy valakit kényszerítsenek arra, mit termeljen. Mindenre magára kell bízni nem szabad kikötni, mit termeljen. Végtére is — fejezte be mondókáját a polgármester — olyant termelnek az emberek ugyanis, amire szükség van.

Itt azonban álljunk meg egy szóra! Ha nem ismernék jól az emberek nagy részét, akkor el is hinnék talán, hogy minden gazda szem előtt tartja a köz érdeket és éppen a legszükségesebb termény termesztésére vállalkoznék. Azonban mit láttunk az idén is? A sok buzapöld eltűnt a Bácskában és talán kétszerannyi kukoricát vetett vagy ültetett kiki, mint tavaly. Nem törődött sok gazda azal, hogy miből eszünk kenyeret, hanem teljes erejével nekifeküdt

a sokkal jobban jövedelmező kukoricatermeszéknek. A búzát ugyanis már csak a tilos örökletés nehézségei miatt is, sokkal nehezebb értékesíteni, mint a kukoricát.

Teljesen tehát nem lehet a gazdákra hagyni, mit termeljenek, hanem egy mindent átfogó elme-nek igenis irányítani kell az országot, vagy egyes vidékeket természet Tessenek elképzelni, hogy mindenki a jól jövedelmező kukoricát termelne Szabadkán a krumpli helyett is és megint úgy járnánk a télen, hogy krumpli helyett kukoricaisztet adtak a szegény népnek! Ha máshonnan akarunk hozatni krumplit, tisztosan megromlik.

Baloghy főispán mindjárt ott a tegnapi közgyűlésen nyíltan ki is mondotta, hogy felfogása különbözik a polgármesterétől s ő azt hiszi, roppant nagy súlyt kell vetni éppen a zöldségfélék termesztésére és ezt bizonyos fokig forszírozni is kell.

Reméljük, hogy a főispán szimpátiájának sikerülni is fog megváltoztatni a szabadkai termelők maradi — és esetleg kapzsi — gondolkozásmódját.

Hiszen egyelőre csak azt javasolta Komor Géza, hogy a városi földek bérbevevőit beszéljük rá a zöldségfélék termesztésére. A többi gazdáról egy szó sem esett. Ezt pedig igazán nem volna nehéz megtenni!

— Ingyenes Esperantó-tanfolyam. Hétfőn — október elsején — este 7 órakor nyílik meg az új ingyenes esperantó-tanfolyam a városi zenede épületében az első emeleten levő egyesületi helyiségben. A tanfolyamon ugy nők, mint férfiak részt vehetnek. Jelentkezni lehet hétfőn és szerdán este 7-8 óráig a kurzuson.

Beszédek.

(XXII.)

(Folytatás.)

A katolikus papság tisztelgése.

Vojnich Dezső beszéde.

A Szabadka-városi papság örömmel csatlakozik azok közé, kik Méltóságodat székfoglalása alkalmából üdvözölni itt összejöttek. Mi, a városi papság, akik a néppel is érintkezünk, tudjuk azt, hogy a magyar nép micsoda áldozatokat hozott, mit szenvedett a hosszú, három éves háboru alatt; és éppen azért annak a kormánynak, amely azt tűzte ki feladatául, hogy a magyar nép önfeláldozását megjutalmazza, ennek a kormánynak a bizalmi férfia, Méltóságod, ki e nehéz, súlyos időben veszi át magas hivatalát, a város és közjó érdekében kifejtett minden nemes törekvésében, bennünk, a papságban, erős támaszt fog mindig találni. Ezekből az érzelmektől eltelve és azzal az óhajjal üdvözölöm Méltóságodat, hogy Isten áldása kísérje munkáját.

A főispán válasza a kat. papságnak.

Tényleg úgy van, hogy milyen nehéz és súlyos időkben vettem át a főispánságot. Nagyon meg fogja könnyíteni helyzetemet, ha e nehéz munkámban a katolikus papság, az én papságom (katolikus ember vagyok) segítségemre lesz és e segítség elnyeréséért végtelenül hálás leszek. Viszont igérem határozottan, hogy a katolikus lakosság és a klérus, a hitélet érdekeit, ott, ahol nekem módom lesz, teljes erőmmel támogatni fogom.

Én és a katolikus paprág, közéleti működésomben — ha szabad magamat így kifejeznem — *közös* célunk érdekében sehol sem fogjuk egymást keresztezni, mert hiszen amint a katolikus papság a néperért dolgozik és jót akar, én is azt akarom. Bizom abban, hogy önökben nem fogok csalatkozni, bizom támogatásukban és végtelenül hálás leszek érte.

A gör. kel. szerb papság tisztelgése.

Dimitrijevic Svetožar beszéde.

A szabadkai főispáni állás elfoglalása alkalmával fogadja Méltóságos Főispán Ur a helybeli görög keleti szerb egyházközség őszinte üdvözlését. Szeretettel, reménnyel és hitünkkel jöttünk Méltóságod elé. Szeretünk nagy és őszinte, mert Méltóságodnak főispáni megbízatásában Ófelségének, szeretett királyunknak Méltóságod irányában kifejezett bizalma jelét látjuk. Reményünk pedig az, hogy Méltóságod — úgy, mint eddigi nagyrabecsült elődei — szentegyházunk, hitközségünk ügyeit, igazságos ügyeit, magas pártfogása alá veszi és atyai jószágával intézendő el. Mi ezzel szemben hitűket adjuk Méltóságod elébe, hogy a helybeli görög keleti szerb polgárság, éppogy mint eddig is, szeretett hazánk, városunk érdekeit szolgálva, teljes lélekkel, szeretettel, áldozatkészséggel segíteni fogja. Segítse a mindenható Isten Méltóságodat, hogy e magasztos, terhes működése, ugy szeretett hazánk, mint városunk és mindnyájunk javára szolgáljon! Eljen!

(Folytatjuk)

NAPI HIREK.

A templomrabló.

Vihar... sötét éjjel...
A templom öblében
Megmozdul valami...
Lábujjhegyen halad,
Elővesz egy vasat.
Csend... Neszt nem hallani...

Néz balra, néz jobbra
S rámered Krisztusra:
Area oly szomorú,
Ajka mintha szólna,
Ugy hallja, ezt mondja:
— Homlokán gond ború —

„Ember, térj megadhoz,
Bűnt bűnre ne halmozz:
Isten megsokalja!”
A rabló megrendül,
Aztán a földre dől,
A szívéhez kapva.

Orvosok kimondják:
— (A papok hallgatják) —
„Szívzhühűdés érte.”
Csend... A Fiúisten
Ott néz a keresztet...
— Mért nem kérdik tőle?

BIERMANN MARISKA.

— Holnap este kigyulnak a gázlámpák. A *Delvidéknek* a közvilágítás miatt kifejtett szakadatlan harcába csupán a nagyközönség elismerése volt egyedüli biztatás, hogy hangsúlyozottan követelje az utcák megvilágítását. A város részéről soha nyilatkozat nem történt afelől, hogy hajlandó-e, avagy nem üzembe helyezni a gázgyárat. Ez alkalommal a *Delvidék* már jelentette *Seereiner* Alfonz a gázgyár igazgatója informálása alapján, hogy a gázgyár október elseje körül ismét szolgáltatni fogja az utcák világítását. Ez az információ, — min? most jelenthetjük teljesen alapos volt, mert holnap este az utcákon ismét kigyulnak a gázlámpák. Mintegy 160—180 lámpa fog égni az utcákon. Ezenkívül a magánlakásokat is megvilágítják. A város nem tartotta elég fontosnak tudatni ezt a körülményt, holott a magánlakások megvilágítása egyike a legnagyobb gondját okozta azoknak, akik a gázvilágítást használják.

— Liebhart Jenő kitüntetése. A király elrendelte, hogy Liebhart Jenő 17. honvéd gyalogezredbeli tartalékos főhadnagynak adják tudtul a legfelsőbb dicséret elismerést — a kadok egyidejű adományozása mellett. — Liebhart főhadnagya hosszú ideig volt beosztva a 6-os honvédekhez, hol tisztársai szeretetét és a legénység megbecsülését a legnagyobb fokban érdemelte ki.

— Ösztöndíj a bácskai hadiarvanyoknak. Az Országos Hadi-gondozó Hivatal a következő bácskai hadiarvanyok adományozott ösztöndíjakat: *Horváth* Anna bajai I. polg. isk. tanulónak és *Fábó* Mária ugyancsak I. polg. isk. tanulónak 340—340 koronát.

— Megkezdődik az őszi szezon. A palicsi posta- és táviratforgalomban október 1-én lép életbe az őszi szezon. Hétfőtől kezdődően tehát a telefonforgalom is korlátozva lesz. A palicsi telefonközpontban reggel 8 órától délig és délután 2 órától 6 óráig tartanak szolgálatot.

— A természetbeni járandóság. Várady érsek értesíti papságát, hogy a földművelésügyi miniszter intézkedett az iránt, hogy a lelkeseknek, tanítóknak s más egyházi személyeknek természetben kiszolgáltatandó járandóság a termelő gazdasági szükségletébe beszámíttassék s így e járandóság hatósági igénybevétel tárgyát nem képezheti. Kötelezte egyúttal a termelőt arra, hogy ezt a járandóságot az átvevő bizottság működésének megkezdéséig, legkésőbb azonban ez évi október 15-ig az igényjogosultnak kiszolgáltassa.

— Sigaam laudis. Most adták tudtul a kadok egyidejű adományozása mellett a legfelsőbb dicséret elismerést az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül *Hudák* György 6 os honvéd hadaagnak.

— Mindenki kap a télen olcsó szén Szabadkán. Végre a sarkára állott a szabadkai városi hatóság is és a tanács föltérjesztést intézett a kormányhoz, hogy a Szabadka város részére a télire kiutalványozandó szénmennyiséget kifejezetten a városi hatóságnak bocsássa rendelkezésére és így tegye lehetővé, hogy a mindenkori készleteket arányosan, igazságosan és a lehető legolcsóbb áron lehessen a közönségnek szétosztani. Ezzel elkerülhetővé válik a szénkereskedőknek a tavalyihoz hasonló uzsorája. Még így is majd elég drága lesz a szén, ha más miatt ne, hát a fuvar drágasága miatt.

— A malmok vámja. Tegnap közgyűlési tudósításunkba tévedésből hiba került, amennyiben azt írtuk — hogy a vámörölő malmok örlési vámját fölemelték 10 százalékra. A valóságban a közgyűlés a vámörölő malmoknak a vám fölemelésére vonatkozó kérését egyhanguan elutasította.

— Törvényszéki főtárgyalások. A szabadkai királyi törvényszék mint büntető bíróság a következő ügyeket tüzte ki főtárgyalásra: október 1-én: Berkes Simon, Barát Mihályné, összbüntetés kiszabása, Bogdán Mihály, Dallon Gy. Racsány József és egy társa, Ognyanov Dániel. Október 3-án: Bárdos Jánosné és társai, Temunovics Mihály és egy társa, Malcevic György. Október 5-én: Csicsmann Ilona, Káldori Márk, Molnár Marcell és két társa.

Szombaton és vasárnap
Amerikai filmszenzáció
Florence
5 hibája.
5 elb. egy amerikai nő életéből. — Bemutatja a
LIFKA MOZI.

Kezdeté d. u. fél 6 és fél 9 órakor.
Ünnepnap 5, fél 7 és fél 9 órakor.

— Verekedés a Láng-féle vendéglőben. Tegnap délben a szabadkai Láng-féle vendéglőben kisebb fajta verekedés történt. A verekedés szereplői, mint a hivatalos jelentés mondja: *Kékics* Illés 30 éves 86-ik gyalogezredbeli közkaptona társaival és *Osztrogonác* Pikó. A nézeteltérésekből kifejlődött verekedésből megsebezve került ki *Kékics* Illés, aki a fején több helyen sérült meg. Sebeit a mentők kötötték be és beszállították a képezdében levő első számú tartalékkórházba. *Osztrogonác* Pikót a balkarján szúrták meg.

— Tüdőbeteg tanárok és tanítók gyógyintézete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a haretéren tüdőbetegséget szerzett tanárok, tanítók, valamint egyáltalán a tüdőbeteg férfi és női tanárok szanatóriumi elhelyezésére szolgáló ágyalaptványok költségeinek céljára, a József kir. herceg szanatórium-egyesület kérelmére, az állami és államilag segélyezett községi elemi iskolákban, az állami tanító és tanítónőképzőintézetekben, az állami polgári, felső leány és felső kereskedelmi iskolákban, a gimnáziumokban és reálisiskolákban, valamint az iparos- és kereskedő tanonc-iskolákban, az 1917—18. tanévben egy alkalomra iskolai adománygyűjtést engedélyezett. Erről értesítette a miniszter a többi iskolafenntartó hatóságot is azzal a kéréssel, hogy az iskolai gyűjtés ügyét saját hatáskörükben lehetőleg felkarolják. Várady L. Árpád kalocsai érsek, most kiadott idei XXI. sz. körlevelében felhívja az illetékesek figyelmét, hogy a gyűjtés iránt intézkedjenek és legyenek azon, hogy a gyűjtés minél nagyobb eredményt érjen el.

— A bognárok és kádárok felmentése. Most érkezett le a szabadkai csapatparancsnokságokhoz a honvédelmi miniszternek az a rendelete, melynek értelmében a mögöttes országrészekben levő csapatoknál beosztott bognárokat és kádárokat november 30-áig kell szabadágolniuk. A hadtápkörletekben állomásozó csapatoknál levő bognárok és kádárokat ez a rendelkezés nem vonatkozik.

— A vasárnapi palicsi gyűlés a vagyoni és személyi közbiztonság érdekében. A *Delvidék* jelentette már, hogy vasárnap — holnap — délután fél öt órakor a palicsi elemi iskolában összegyűlnek a palicsiak annak megvitatása érdekében, hogy a jövőben milyen intézkedéseket lehetne tenni, hogy a vagyoni és személyi biztonság a legteljesebb mértékben biztosítva legyen Palicson. Mint értesülünk a gyűlésen több érdekes és sok esetben megszívlelendő propezió fog elhangzani. Remélhetően a palicsi lakók valamennyien megjelennek a gyűlésen.

— A hadifoglyok postájának korlátozása. A közös központi nyilvántartó iroda hadifoglytudósító osztálya kénytelen a hadifoglyok hozzátartozóit figyelmeztetni, hogy október hónap folyamán csakis olyan tárgyú leveleket fognak továbbítani, amelyeket feltétlenül szükségeseknek talál, például ha valami jogi ügyletről van szó, vagy pedig ha a levélhez okmányokat, fotográfiát, vagy más hasonlót mellékelnek. Minden más evelét visszaküldenek a feladónak, cím hiányában pedig megsemmi-

sítenek. Ezért tehát október hónapban senki se írjon egyszerű levelet fogoly hozzátartozóinak!

SPORT.

Az aradi M. T. E. és a szabadkai M. T. E. mérkőzése.

Holnap délután fél négy órai kezdettel tartják bajnoki mérkőzésüket az aradi M. T. E. és a szabadkai M. T. E. futbalcsapatai a Zombori-úti futballpályán. A két csapat mérkőzése mindenesetre bizonytalan kombinációkra ad okot, mert az aradiaknak a Kinizsival szemben elért eredménye erős mérkőzésre enged következtetni. Viszont a szabadkai M. T. E. most teljes kiállításal állhat föl. A szabadkai M. T. E. felállítását a következő:

Rizsányi

Spitzer I. Vida

Piukovics Egrényi Bakacsi

Beneze Milodánovics Kelemen Spitzer II. Osgyán.

Főszerkesztő: *Pinterits* Károly
igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. *Fontányi* József
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

Korzó Mozi

MEGNYITÓ MŰSOR:

....

szeptember hó 28., 29. és 30-án,
pénteken, szombaton, vasárnap:

TARNOPOL

VISSZAFOGLALÁSA

legnagyobb haditétel. 2 részben

TŰZPROBA,

Dráscho Lázár Alfréd híres regénye, dráma négy felvonásban.

Robinson

Számi vigjáték, 4 felvonásban

....

Az előadások kezdete: pénteken este 8, szombaton 5 és 8 órakor, vasárnap: d. u. 2, 4, 6 és este 8 kor.

Jegyek előre válthatók a pénztárnál d. e. 9-12-ig, d. u. 3-tól.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Delvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

ELITE
MOZI

Szombaton:

A világ vége.
Egy világkatasztrófa 4 felv. és a pótműsor.

Vasárnap:

Vád alatt
dráma 3 felv. főszepítő
Lily Beck.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és este fél 9 órakor, vasár-és ünnepnap fél 5-től folyt. 8-ig és 9/49-kor.

24009 szám./tan. 1917.

Hirdetmény.

A beérkezett jelentések szerint a mezői egerek (pokok) a f. évben nagyon elszaporodtak és a vetésekben már eddig is jelentékeny károkat okoztak a melyek különösen az ugarelás okozta vándorlásuk következtében az őszi vetésekben és a mesterséges takarmány-földekben még fokozódni fognak.

Ilyen körülmények között irtásuk engedhetetlenül szükséges, s ennek a szokásos mérgeanyagok (szénkéreg, foszfor, sztrichnin) hiányában a leg-egyszerűbb módja az, hogy szántáskor az ekével kifordított pocok nyomban agyonveretnek, ezt a munkát nyálábra kötött vesszősómóval gyermekek is elvégezhetik, az irtásnak ez a módja tehát a mai viszonyok között sem ütközik nehézségbe.

Igen természet, hogy a kinek a megfelelő irtóanyagok és eszközök rendelkezésre állanak, helyesen cselekszik, ha azokat használja; ha pedig valakinek bármi tekintetben különös tájékoztatásra volna szüksége, forduljon közvetlenül a m. kir. Állami rovarügyi állomáshoz (Budapest II. Kötőút Pál-utca 1. sz.) a honnét díjtalan felvilágosítást nyerhet.

Szabadkán, 1917. évi szept. 19-én.
A városi tanács.

Relter Oszkár
nagybecskereki ny. főkapitány törv. védve. **Patkánin gyára**

értesíti a t. közönséget, hogy anyagihiány következtében

"Patkánin"
patkányirtó szerének gyártását egyelőre beszüntette. A gyártás felvételét annak idején hirlapilag közhírré fogja tenni.

Tisztelettel
Reitter Oszkár
ny. főkapitány patkánin gyára.

Tulajdonos: Torontáli Agrárbank R. T. Nagybecskerek

Ládaszámításhoz
azonnal felveszünk intelligens fiatalabb nőket és férfiakat.

Bánó és Bröder.

Földeladás.

Néhai Freund Sándor mohácsi föld-birtokos örökösének tulajdonát képező a mohácsi al-ó, közép- és felsőmező dűlőkben fekvő földterületei f. évi október hó 7-én reggel 8 órakor a Korona szállóban nyilvános árú kényszer árverés útján el fognak adni. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad Krausz Zsigmond vállalkozó Mohácson.

Sorsjátékot rendez a „Délvidék“

Kellemes és a közönségre nézve ugyancsak hasznos dolgot tervez a „Délvidék“ és ezennel bejelenti az olvasóközönségnek, hogy ez év végére, ujesztendőre, illetve a karácsonyi ünnepek után sorsjátékot rendez. A lap kiadóhivatala több értékes ajándékról fog gondoskodni.

A sorsjátékra nézve a szükséges felvilágosításokat az alábbiakban közöljük:

A sorsolásban részt vehet mindenki, aki a „Délvidék“ harmadik oldalán leendő szelvénykéket összegyűjti október 1-től december 25-ig. A három havi szelvényekért mindenki két darab sorsjegyet kap és azokkal részt vesz az értékes és érdekes küzdelemben. Pénzért nem lehet sorsjegyet vásárolni, sem pedig úgy, hogy valaki egy napi számból vásárol össze tömeges lappéldányt. A szelvényeknek dátumok szerint változó sorsszámoknak kell lenniük és ezáltal kizárjuk azt, hogy egyesek halomszámra szerezzenek sorsjegyeket s ezzel másoknak szerencseeshetőségét csökkentsék. A cél az, hogy minél többen vegyenek részt ebben a háborús, de azért hasznos szórakozásban és minél többen remélhessék, hogy az ünnepekre egy rőfögő, esetleg gágogó jószágot szerezzenek azáltal, hogy naponként pár fillérért megszerzik az ujságot, amely a csekély összegért őket mindenről tájékoztatja.

Külön sorsjegyet kap az, aki öt új egyhónapos előfizetést gyűjt. Az első nyereség egy malac, vagy egy liba lesz.

Szalámi

csak rudakban 22 és 24 K.-ért kapható:

Bokor Jánosnál
Szeged, Valéria-tér.

Egy jó házból való fiut fizetéssel felvesz
a SZENT ANTAL nyomda.

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab ujság kell neki, küldjön be abban a levélben a **Délvidék** kiadóhivatalának annyiszor 6 filléres levélbélyeget és mi azonnal küldjük címére a lapot, 5 ujságért példányul küldön egy 30 filléres bélyeget.

MEMETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	8:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:59
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	6:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka-Gombosról érk. éjjel	3:57
Cservenka-Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségesre becsereljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges **iskolakönyveit** leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudas-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604.

NŐI HALAPOR

Átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-, bársony- és selyem kalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szallag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atlatkítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőrmében is a legdivatosabb galérok és muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti **„Barnaszir“.**

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1:60, nagy tégely 3 kor. - családi tégely 9 korona. -

Kapható Szabadkán: **Deesy Gyula** „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerárban I. kör. Deák-utca, Kiskápolna mellett

Egy **fűszerüzlet berendezés** jutányosan eladó. Cm a kiadóban.

Egy megbízható **alkalmazottat keres**

özv. Halbrohn Sándorné és Fia szállító Kálay Albert-utca Prokes ház. Ugyanott egy **hálószoba bútor** kapható.

Egy nő ajánkozik
pár száz koronával, október elsejével vendéglőbe **itcésnek** vidékre is.

Ezen minőségben már hosszabb ideig működött. □ Cím a kiadóhivatalban